

de Staatssecretaris van Binnenlandse
Zaken
Mevrouw A.G.M. van der Vondervoort en
de Staatssecretaris van Financiën
Den Haag

Bijlagen	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
--	IFLO95/161/U6	14.51/001.006	29 april 1997
Inlichtingen bij	Dossier/volnummer	Doorkiesnummer	
R.G. Daniëls		(070)3027234	
Onderwerp			
Advies toepassing art. 12 Fvw:			
Reiderland (1996)			

In de brief van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken van 3 december 1997 verzoekt u de Raad voor de financiële verhoudingen te adviseren inzake het verzoek van de gemeente Reiderland om een aanvullende uitkering (a.u.) uit het Gemeentefonds voor het jaar 1997.

Voor de besluitvorming van zijn advies heeft de raad kennis genomen van het rapport van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden (IFLO) van 26 november 1997, van het advies van gedeputeerde staten van Groningen van 27 januari 1998 en van de brief van de gemeente Reiderland van 11 december 1997.

Alvorens nader in te gaan op de a.u. voor 1997 geeft de raad eerst in grote lijnen zijn visie op de uiteindelijke oplossing van de financiële problematiek voor Reiderland. Maar allereerst wil de raad zijn waardering uitspreken voor de wijze waarop de gemeente thans werkt aan een definitieve oplossing van de financiële problematiek.

De uiteindelijke oplossing

De aanvraag van Reiderland voor een a.u. voor het jaar 1997 betreft het tweede jaar van de lopende artikel 12-periode. In de begrotingscijfers 1997 en in de cijfers van het meerjarenperspectief 1998-2001 is nog geen beeld van de reële lasten voor wegen, bruggen en gebouwen beschikbaar. Wel heeft de Grontmij recent onderzoek gedaan inzake de wegen en de bruggen. De resultaten hiervan zijn echter pas bij de behandeling van de a.u.-1998 beschikbaar. Eerst dan kan ook een betrouwbare meerjarensaneringsbegroting (bijzonder voorschrift) verwacht worden en kan gewerkt worden aan een meer definitieve oplossing voor de artikel 12-problematiek. Voor het "tussenjaar" 1997 ligt het dan voor de hand aan te sluiten bij de benadering van 1996. Volgens het bijzondere voorschrift zou de gemeente bij voorkeur vanaf 2000 een reëel sluitende begroting zonder artikel 12-bijdrage moeten hebben. De thans al door de gemeente opgestelde meerjarenbegroting 1998-2001 komt met hulp van een uit 1997 daterend saneringsplan (bezuinigingsplan) tot een aflopend tekort dat voor 2000 echter nog f 952.000 bedraagt; voor 2001 is er een overschot van f 487.000 voorzien, met name ook door het wegvallen van de afschrijvingslasten voor achterstallig (wegen)onderhoud.

In het IFLO-rapport 1997 concluderen de inspecteurs dat de begroting 1997 deels verstoord wordt door de lasten van oude tekorten (zoals Synergion, grondexploitatie) en deels door hoge uitgaven op beleidsgevoelige terreinen (zoals buurthuizen, openbaar groen). De raad onderschrijft deze conclusie. Daarom moet het in beginsel mogelijk zijn met behulp van sanering van de oude tekorten via artikel 12 en stevige gemeentelijke bezuinigingsinspanningen de gemeente aan de hand van een realistische meerjarensaneringsbegroting na een saneringstraject van enkele jaren (rond 2000) weer financieel zelfstandig te maken.

In zijn advies van 29 april 1997 over de aanvullende bijdrage voor 1996 (Rfv 14.51/001.006) heeft de raad deze benadering ook reeds aangegeven, en gesteld dat van de gemeente een serieuze bezuinigingsinspanning verwacht mag worden, waarbij het op een aantal punten hoge voorzieningenniveau niet zal kunnen worden ontzien. Het huidige gemeentelijke bezuinigingstraject voldoet hieraan. Daarnaast is het rekeningstekort 1996 van f 867.000 in eerste instantie teruggebracht tot f 260.000. Na saldering met het voordeel (f 120.000) dat is ontstaan na saldering van de voorziening wachtgeld met het geactiveerde tekort terzake, en de inzet van het restant van de achtergestelde lening EGD (f 100.000) blijft nog slechts een restant-tekort van f 40.000 over, dat de gemeente uit incidentele verkopen moet dekken. In zijn eerdergenoemde advies over de aanvullende bijdrage voor 1996 gaf de raad als zijn mening dat een eventueel rekeningstekort 1996 als gevolg van het niet halen van de verlangde eigen inspanningen, door de gemeente zelf zou moeten worden opvangen. Hieraan wordt aldus voldaan. Tevens is in het advies gewezen op het belang van goede afspraken en een alerte opstelling van de provincie. Ook thans wil de raad nog eens het grote belang benadrukken van een actieve behulpzame rol van de provincie bij de verdere voortgang van het saneringstraject.

Aldus zal dan omstreeks 2000 een reëel sluitende begroting zonder artikel 12-steun bereikt kunnen worden. De raad gaat er van uit dat de gemeente dan financieel uit zal moeten kunnen komen met de uitkering van de nieuwe FVW - die ten opzichte van de oude FVW een aanzienlijk voordeel te zien geeft - en met een adequaat niveau van de eigen inkomsten.

Aan de hand van de afhandeling van de a.u. voor 1998 zal de raad nader op de uiteindelijke oplossing terug komen.

De a.u. voor 1997

Voor de berekening van de a.u. voor 1997 is door IFLO uitgegaan van het structurele a.u.niveau-1996, het wegvallen van een extra-aanscherpingsmaatregel die alleen voor 1996 gold, de korting van de helft van het voordeel van de nieuwe FVW en een extra-bijdrage van f 246.000 omdat de gemeente serieus met het saneringsproces bezig is.

Met betrekking tot dit laatste punt realiseert de raad zich dat Reiderland een in een aantal opzichten zeer gecompliceerde gemeente betreft, waar de daadwerkelijke invulling en vooral ook uitvoering van bezuinigingen geruime tijd zeer moeizaam verliep. Dit was zeker ook een gevolg van de slechte sociale structuur (hoge werkeloosheid en veel uitkeringstrekkers, vergrijzing van de bevolking) en het al zeer hoge OZB-tarief. De gemeente heeft echter met name een relatief hoog voorzieningenniveau bij de dorps- en buurthuizen, de sportvelden en het openbaar

groen, deels een gevolg van het Rijksbeleid uit het verleden waarbij met investeringssubsidies aanvullende werkgelegenheidsobjecten tot stand werden gebracht. De exploitatielasten drukken thans echter zwaar op een sociaal zwakke gemeente met slechts zo'n 7.000 inwoners.

Reiderland is in 1997 gestart met een saneringsoperatie waarbij sprake is van principiële keuzes, de gemeente heeft het op een aantal punten hoge voorzieningenniveau als (mede)tekortveroorzaker erkend en het gemeentebestuur heeft unaniem uitgesproken achter de saneringsuitgangspunten te staan. Met het bezuinigingstraject is thans daadwerkelijk een start gemaakt, waarbij de gemeente nadrukkelijk een beroep op medewerkelijk van de bevolking heeft gedaan. De effecten van het bezuinigingstraject zijn terug te vinden in de begroting 1998 en in de aflopende tekorten van de meerjarencijfers.

Omdat uit het vorenstaande blijkt dat de gemeente thans aantoonbaar serieus bezig is met het saneringsproces, stelt IFLO voor een extra-bijdrage van f 246.000 te verstrekken, zodat de totale voorgestelde a.u. dan f 1.991.000 wordt. Hierdoor wordt het gat tussen het herberekende tekort en de artikel 12-steun - het bedrag dat de gemeente in beginsel zelf moet opvangen - verkleind van f 446.000 tot f 200.000. Naar de mening van de raad is het goed aldus de gemeente voor het al verstreken tussenjaar 1997 verder op weg in de goede richting te helpen.

Een niet onbelangrijk punt betreft nog de reserve nutsbedrijven van f 4.464.000 , ontstaan uit de afkoopsom voor de winstderving bij de verkoop. Bij artikel 12-saneringsgevallen als Reiderland dient deze reserve volgens de artikel 12-regels in beginsel te worden aangewend ter vermindering van het tekort. Omdat het financiële beeld van de uiteindelijke oplossing nog niet geheel duidelijk is, hebben de inspecteurs aangekondigd dit punt te zullen betrekken bij de besluitvorming over 1998. De raad acht dit voor 1997 aanvaardbaar maar vraagt wel uw aandacht voor de inbreng van deze reserve bij het saneringstraject.

De raad constateert voorts dat er overeenstemming bestaat met zowel de gemeente als de provincie over het IFLO-rapport en de omvang van de a.u. voor 1997. Hij kan zich hierbij aansluiten en adviseert u Reiderland voor 1997 een a.u. van f 1.991.000 te verstrekken, waarbij de eerdere bijzondere voorschriften - voor zover van toepassing - dienen te worden gecontinueerd.

De Raad voor de financiële verhoudingen,

, voorzitter

, secretaris